

eller tromle ovre i Vendsyssel, skulle samtlige Landets Hartkornsejere, ogsaa paa Dorne bidrage indirekte til at erstatte den Skade, som derved er lidt. Jeg tilstaar, at det er mig noget vanskeligt at faa fat paa, hvad der egentlig begrunder den solidariske Forpligtelse, tagen paa denne Maade. Man tør ikke gøre det til en Statsfag, man tør ikke sige, det er naturligt og rimeligt, at Staten her træder til, og man tør ikke lægge det over paa den enkelte Mand, i hvis Tjeneste Arbejdet er udført, enten det er Husbonden eller en Mand, der har lejet eller antaget den paagældende til at udføre Arbejdet, men man er gaaet en Mellemvej med Solidariteten. Ja man er gaaet den samme Vej med Hensyn til de andre to Afdelinger, men med Hensyn til, hvad jeg for Kortheds Skyld vil kalde Haandværk og Industri, føler man, at det gaar ikke saa godt an at faste Haandværks- og industridrivende i den samme Potte. Derfor skal der indføres Klasser; der skal laves et Klasseystem og paa den Maade, som nærmere er beskrevet i den følgende Paragraf, skal Byrden fordeles paa disse Klasser, dels efter statistiske Oplysninger over, i hvilken Grad der indtræder Ulykkestilfælde i disse forskellige Klasser, og dels efter det samlede Beløb af Arbejdsløn, der udbetales i disse Klasser til de paagældende. Men der er altsaa ikke noget til Hinder for, at at f. Eks. en Stomager kommer til at bidrage til Erstatning til en Armagervend, der kommer til Skade, for saa vidt man overhovedet vil anse dette Haandværk for at være farligt. Vil man ikke det, kan man naturligvis trække andre Eksempler frem. Man kan saare nemt nævne visse Haandværks- eller Industribedrifter, der ere saare forskellige fra hverandre, hvor det fremtræder for mig i alt Fald som noget besynderligt og ikke videre begrundet, at det ene Fag skal bidrage til at erstatte den Skade, der er sket ved det andet. For saa vidt der fremhæves visse Personer, visse Arbejdere, der skulle have Godtgørelse, maatte jeg maasse endnu sige til, at naar man ikke bliver staaende ved, som jeg antydede, kun at udvandre virkelig farlige Haandteringer eller Arbejder til Stadeserstatning, bliver det vanskeligt at se, hvorledes man egentlig vil begrunde den Udelukkelse, man har gjort med Hensyn til en stor Kreds af Arbejder. Det er dog ikke blot Landbofolk, Haandværkere o. s. v., der kunne være udsatte for at komme til Skade — jeg fristes til at sige, at enhver Arbejder, som arbejder, kan være udsat for at komme til Skade — og jeg ser egentlig ikke, hvorledes man rationelt vil begrunde den Adskillelse, man gør i Erstatningspligten.

Det kan ganske vist være et saare tvivlsomt Spørgsmaal, om der er tilstrækkelig Netsgrund til at paalægge en Arbejdsgiver at give Erstatning for den Skade, som en anden lider ved Udførelsen af et Arbejde i hans Tjeneste. Mig forekommer det imidlertid, at man hellere maatte gaa den Vej end at paalægge samtlige Arbejdsgivere indenfor en vis Kreds en saadan Forpligtelse om end indirekte, thi det forekommer mig meget vanskeligt rationelt at begrunde en saadan Forpligtelse. Hvad enten man siger, de paagældende skulle erlægge en Skat eller Afgift, hvad man nu vil kalde det, opgjort paa en vis Maade, eller man siger, at de skulle allesammen bidrage hver sit til at erstatte den Skade, en anden Mand's Arbejdere have lidt i en anden Mand's Tjeneste, det bliver i Virkeligheden det samme. Det forekommer mig derfor, at begge disse to Principspørgsmaal: dels hvem der skal have Erstatning, dels hvem der skal udrede den, frembyder en hel Del Stof til Tvivl. Hvis man nu imidlertid vil gaa den Vej og sige: Vi gøre det ikke til en Statsfag, og vi lade det heller ikke være noget, som den enkelte skal tage sig paa, men vi fordele det til visse Kreds i Samfundet indenfor visse Kammer, vil jeg med Hensyn til hele Udarbejdelsen af Loven sige, at dens System, der kan være meget skarpsindigt, paa mig har gjort Indtryk af at være noget kunstigt. Derjom man i Virkeligheden etablerer denne Regel, at Erstatning for lidt Skade til visse Arbejdere, ere samtlige Arbejdsgivere indenfor en vis Kreds solidarisk ansvarlige for — det er altsaa en Slags Assurance — saa siger jeg: Hvorfor da ikke gaa det Skridt videre og lade det blive en virkelig Assuranceforening? Jeg tror, at derjom man vilde ordne Sagen paa den Maade, at den Erstatning eller Godtgørelse bliver betalt altsaa af et dertil etableret Assuranceelskab, som naturligvis for at overtage denne Risiko skulle have en Præmie udbetalt af Arbejdsgiverne, Arbejderne og Staten, hvad man nu vilde sige, vilde man komme en hel Del simplere og lettere til det end efter det foreliggende Lovforslag, og jeg tror ogsaa, at man vilde spare ikke saa lidt derved. Jeg erindrer, at det under Sagens tidligere Behandling blev oplyst af et Medlem, der, saa vidt jeg ser, ikke er til Stede i Dag, hvor ubegribelig stor en Del af de indkomne Indtægter der var opslugt af det hele Maskineri et andet Sted, hvor man har udført noget lignende, nemlig i Thykland. Jeg vil ikke nævne Tallet, det er maasse ikke ganske korrekt eller paalideligt, men det var som sagt en aldeles ubegribelig Procentdel, som